

LAKIALOITE 153/2002 vp

Laki kuntien valtionosuuslain sekä sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakialoitteessa esitetään muutoksia valtionosuuslakeihin niin, että kuntien valtionosuuksien indeksitarkistuksia ei voida enää valtioneuvoston päätöksin puolittaa. Esitykset koskevat kuntien valtionosuuslakia sekä sosiaali- ja ter-

veydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annettua lakia siten, että indeksitarkistuksen puolittamismahdollisuus poistetaan jo vuodelta 2003.

PERUSTELUT

Kuntien valtionosuuksien indeksitarkistuksia on puolitettu jo kolmena vuotena peräkkäin.

Käytännössä vuoden 2001 ja 2002 sekä vuodelle 2003 aiottu puolitus merkitsevät kunnille 195 miljoonan euron (1,2 miljardin markan) menetystä. Menetys on yhtä suuri kuin eduskunnan aloitteesta tehdyt lisäykset sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuuteen. Lisäys vuodelle 2002 oli 74 miljoonaa euroa (440 miljoonaa markkaa) ja vuodelle 2003 104 miljoonaa euroa (620 miljoonaa markkaa).

Kuntien arvioitu kustannustason nousu vuodelle 2003 on 2,9 prosenttia, mikä pelkästään valtionosuustehtävissä ilman mitään uusia laajuusmuutoksia lisää kuntien menoja runsaat 455 miljoonaa euroa (2,7 miljardia markkaa).

Kuntien valtionosuuslaissa on säännös, jonka mukaan kustannustason nousua ei tarvitse ottaa täydellä painolla huomioon, vaan valtionosuuksien indeksitarkistus voidaan suorittaa vähintään puolittettuna. Indeksitarkistuksen puolittamismahdollisuus ei sovi nykyiseen tilanteeseen, koska se säädettiin tilanteessa, jossa valtiontalous oli vakavasti alijäämäinen. Se loukkaa kuntien oikeutta riittävään rahoitukseen.

Eduskunta on edellyttänyt käsitellessään sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain muutosta, että hallitus valmistelisi esityksen kuntien valtionosuuslain 6 §:n 3 momentin kumoamiseksi, jotta valtion yksipuoliset ratkaisut puolittaa osuutensa kustannustason noususta eivät olisi enää mahdollisia. Hallitus ei ole antanut tällaista esitystä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

kuntien valtionosuuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun kuntien valtionosuuslain (1147/1996) 6 §:n 3 momentti, ja
muutetaan 3 §:n 2 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1102/1997, seuraavasti:

3 §

Valtionosuuksien vahvistamisperusteet

Valtionosuuksien tai niiden määräämisen perusteena olevat keskimääräiset markkamäärät tai laskennalliset kustannukset vahvistetaan vuosittain seuraavaa varainhoitovuotta varten. Tällöin otetaan huomioon:

2) kustannustason arvioidut muutokset 4 §:n 2 ja 3 momentissa säädetyllä tavalla.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2003.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki

sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta 3 päivänä elokuuta 1992 annetun lain (733/1992) 18 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 585/2002, seuraavasti:

18 §

Kustannusten jaon säilyttäminen

Kunnallisen sosiaali- ja terveydenhuollon kustannukset jakautuvat kuntien ja valtion kes-

ken siten, että kuntien osuus tämän lain mukaan määräytyvistä kustannuksista on 74,64 prosenttia ja valtion osuus 25,36 prosenttia.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2003.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain
täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 22 päivänä marraskuuta 2002

Hannes Manninen /kesk
Jari Leppä /kesk
Inkeri Kerola /kesk
Matti Väistö /kesk
Antti Rantakangas /kesk
Mauri Salo /kesk
Lauri Oinonen /kesk
Mauri Pekkarinen /kesk
Mari Kiviniemi /kesk
Hannu Takkula /kesk
Kyösti Karjula /kesk
Pekka Vilkuna /kesk
Mika Lintilä /kesk
Niilo Keränen /kesk
Hannu Aho /kesk
Katri Komi /kesk

Aulis Ranta-Muotio /kesk
Tanja Karpela /kesk
Tero Mölsä /kesk
Liisa Hyssälä /kesk
Johannes Leppänen /kesk
Osmo Puhakka /kesk
Markku Rossi /kesk
Timo E. Korva /kesk
Tytti Isohookana-Asunmaa /kesk
Pekka Nousiainen /kesk
Olavi Ala-Nissilä /kesk
Jukka Vihriälä /kesk
Juha Korkea-aho /kesk
Anu Vehviläinen /kesk
Sirkka-Liisa Anttila /kesk
Maria Kaisa Aula /kesk